

Uit coma

“Het was de hel,” zegt Anton de Kruif (31) over zijn revalidatieperiode nadat hij tien jaar geleden uit coma ontwaakte. *Fotografie: Peter Blok / Tekst Ivo van Woerden*

1. Op z'n 21ste kreeg Anton de Kruif een zwaar ongeluk, waarna hij zeven weken in coma lag in het vroegere Academisch Ziekenhuis Utrecht. De artsen vertelden zijn ouders dat hij waarschijnlijk altijd in coma zou blijven. Het enige wat hij nog kon, was met zijn ogen knippen. Anton doet uitgebreid verslag van zijn herstel op www.anton-de-kruif.nl.

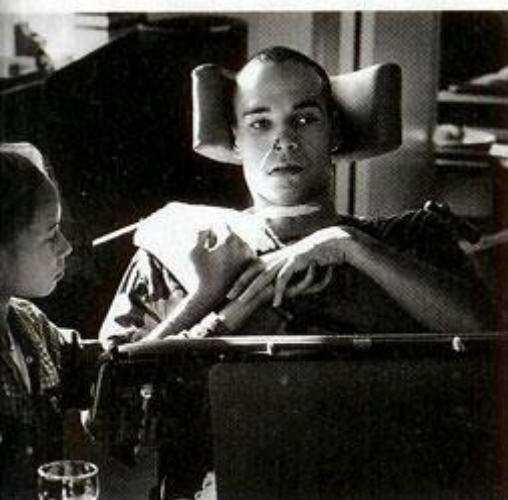
“Het is alsof je opnieuw geboren wordt,” zegt Anton de Kruif. “Alles moet je van het begin af aan leren. Toen ik mijn eerste stap weer zette dacht ik: stoer!” Tien jaar geleden werd hij aangereden door een dronken bestuurder, waarna hij ruim zeven weken in coma lag. Inmiddels is Anton helemaal zelfstandig. Hij woont op zichzelf, loopt, praat en rijdt auto. Zijn week zit goed vol: computercursus, dansles, fotografie, Spaans en veel sport. Fotograaf Peter Blok volgde hem tijdens zijn revalidatie in het Tilburgse Charlotte Oord, dat in 1998 opging in Revalidatiecentrum Leijpark. Anton is behandeld met Vroege Intensieve Neurorevalidatie (VIN). “Daarbij stimuleren ze je zodat je weer bij bewustzijn komt. Door met je te bewegen en aan prikkels bloot te stellen.” Het VIN-programma is in 1987

mede ontwikkeld door Henk Eilander. Zonder speciale behandeling komt een derde van de patiënten die langer dan drie maanden bewusteloos zijn weer bij, terwijl met het VIN-programma tweederde weer volledig bij bewustzijn komt. Dat kost zo'n 70.000 euro per patiënt; niet veel vergeleken met de kosten voor mensen die in een vegetatieve toestand blijven hangen en langdurig in een verpleeghuis moeten worden verzorgd. Het College voor Zorgverzekeringen bekijkt momenteel of het behandelprogramma opgenomen kan worden in het basispakket. Bij een 'nee' kunnen er geen patiënten meer terecht in het revalidatiecentrum. Anton ziet zijn leven weer zitten doordat hij zelfstandig kan functioneren: “Ik heb vaak gedacht om er een einde aan te maken, maar nu zie ik alles veel positiever in.”

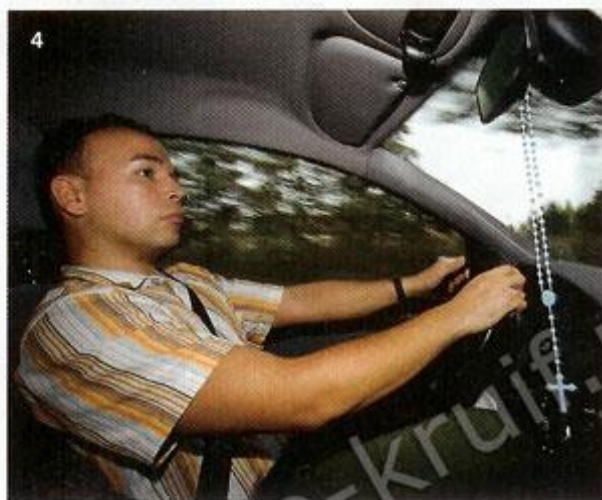

2. Anton kan nu weer heel veel, dansen bijvoorbeeld.

3. In de therapie is een grote rol weggelegd voor de familie. Comapatiënten worden gestimuleerd door de aanwezigheid van familieleden. Eén van zijn drie zusjes kwam daarom altijd met zijn moeder Astrid mee op bezoek.

4. Een dag voordat hij af moest rijden, kreeg Anton zijn ongeluk. Omdat hij werkelijk alles weer moest leren, gold dat ook voor autorijden. Anton haalde zijn rijbewijs en zit nu zelfstandig achter het stuur. De enige aanpassing die hij gebruikt in zijn leven, zit in de auto. Anton: "Een automaat, net als in Amerika."

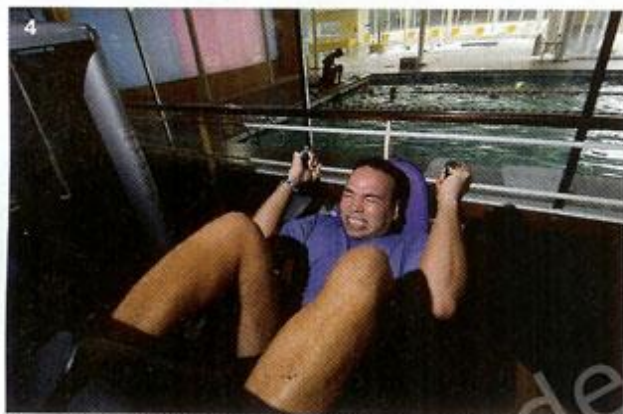

5. Het is Anton zelfs gelukt weer te gaan fietsen, iets wat heel moeilijk is voor ex-comapatiënten.

3

4

4. Bijna dagelijks is Anton te vinden in het Amersfoortse sportcentrum De Pelikaan. Doordat Anton voor zijn ongeluk een goede conditie had, heeft dat hem geholpen bij zijn herstel. Nu blijft hij sporten omdat hij het nodig heeft en omdat hij het lekker vindt.

5. Anton heeft elke dag een ander schema vol cursussen, sport en therapieën om de laatste puntjes op de i te zetten en mensen te ontmoeten. Hij zou graag nog zijn communicatieve en cognitieve vaardigheden vergroten. Na een lange dag kookt hij wel gewoon zijn eigen potje.

5

1. Anton tien jaar geleden, op z'n 21ste.

2. Antons familie brengt een poster mee van zijn favoriete pin-up, een fitnessvrouw. Dezelfde poster hangt nu, tien jaar later, nog steeds bij Anton thuis in zijn sportkamerdje. Als hij op de loopband loopt, kijkt hij haar recht in de ogen.

3. Hoewel Anton niet gelovig is opgevoed, heeft hij juist door het overwinnen van coma en zijn zware herstelperiode het geloof gevonden. Hij gaat trouw naar de kerk en heeft enorm genoten van de EO-Jongerendag. Het enige wat volgens hem nu nog ontbreekt, is een christelijke vriendin.

6. Met leden van de Vereniging Cerebraal Utrecht-Het Gooi heeft Anton een bijeenkomst op een terras in het centrum van Amersfoort. Regelmatig zoeken de lotgenoten elkaar op om bij te praten ■

Comapatiënten voorlopig gered

Comapatiënten opgelet, er is hoop: Revalidatiecentrum Leijpark hoeft voorlopig nog niet te stoppen met hun succesvolle behandelprogramma, dat de kans op herstel vergroot. In Nieuwe Revu 43 las u nog dat het centrum goede resultaten boekte met hun Vroege Intensieve Neurorevalidatieprogramma (VIN). Toch moest de stekker misschien uit het VIN worden getrokken, wegens hoge kosten. Ex-comapatiënt Anton de Kruif is in Leijpark 'wakker

geworden' na zeven weken coma en herstelde er, net als vele anderen, met dank aan het VIN. "Ze stimuleren je door met je te bewegen en je aan prikkels bloot te stellen."

Het VIN is een duur behandelprogramma omdat er veel behandelaars bij komen kijken, zoals fysiotherapeuten en logopedisten. Een gemiddelde behandeling kost 60.000 tot 70.000 euro per patiënt, maar de kans op herstel is dan ook twee keer zo groot als normaal.

Ex-comapatiënt Anton (links) vertelt over zijn wederopstanding.

Het College voor Zorgverzekeringen moest bekijken of het programma in de zorgverzekering kon worden opgenomen en heeft zich daar nu positief over uitgesproken. "We maken binnenkort afspraken met de Nederlandse Zorgautoriteit," zegt Stan Pijs van Leijparks raad van bestuur. "Met hen moeten we nog overeenkomen hoe het met de tarieven gaat. Maar tot die tijd is het sowieso feest." Ivo van Woerden

